

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 84

Maribor, sobota 12. aprila 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Valja mesečno, prejemna v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš. po tarifu

Oglaš. sprejema tudi oglašni oddel. »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Razmerje Poljakov do slovanofilstva

Do sedaj smo prikazali razvoj slovanofilske ideje pri Poljaki in pomen, ki ji ga daje ena skupina poljskih slovanofilov. Stališče druge skupine, o katerem nameravamo govoriti danes v strogem smislu besede, ni slovanofilsko. To stališče je popolnoma brez čustvenega elementa, ki je ena glavnih karakteristik slovanofilstva, in o njem moremo govoriti v zvezi z našo temo le v toliko, v kolikor tudi ono osvaja vseslovansko misel, postavljajoč jo, naravno, na povsem drug temelj.

Za pristaše tega stališča ni važna plemenska sorodnost, edinstvo kulture, ki ga nikdar ni bilo, niti ga ni, kakor tudi ne skupni koledar, alfabet itd. Vendar radi tega ne odklanjajo stremjenja po vzajemnem spoznavanju in zblizanju, ampak ga celo priporočajo. Treba je, kolikor je mogoče, prevajati literarna dela, prirejati vzajemne umetniške razstave, gledališka gostovanja in podobno, toda ne zato, ker bi bilo to specifično slovansko, ampak zato, ker to sploh vzajemno poučuje. Koledarske, civilizacijske in podobne razlike ne morejo, po njihovem mišljenju, ovirati vzajemnih vezi med Slovani. In nasprotno, odstranitev teh razlik (ako je sploh mogoča) ne bi dovedla do vzajemnosti, če bi za to ne bilo drugih razlogov. A ti razlogi so skupni interesi, ki so edini odločilni.

Vsak slovanski narod mora, po njihovem mnenju, točno vedeti, zakaj mu je potrebna slovanska ideja in česa se nadeja od svojih plemenskih sorodnikov. Vedeti mora torej, kakšna vzajemnost je mogoča, katere so skupne težnje, zahteve in stremjenja vseh, ali samo nekaterih slovanskih narodov. Tako je treba, trdijo pripadniki tega stališča, postaviti slovansko vprašanje. »Slovanska ideja«, povdarja profesor univerze v Vilni, Feliks Koneczny, »je politična ali pa je sploh ni. Ali obstoji suma interesov, s katero se skladajo interesi vseh, ali vsaj nekaterih, slovanskih narodov — ali pa slovanske ideje sploh ni.« (Ruch Slow. I. II., št. 8-9.) Slovanstvo (naravno brez Rusije, ker stoji ona na internacionalnem stališču, sodelovanje z emigracijo pa nima realnega pomena) mora postati političen pojem. V tem je težišče slovanofilstva. A slovanski politični program morajo vzeti za svoj program slovanske države, (ako smatrajo, da je to njihovim interesom v korist), kajti apolitično slovanofilstvo je le igranje, slepljenje in brezplodno zapravljanje časa.

Nazori poljskih slovanofilov niso v splošnem strogo opredeljeni po enem ali drugem teh dveh stališč, ki smo jih pojasnili v tem in v prejšnjem članku, marveč kolebajo med obema. V stremjenju teh slovanofilov odločuje čustveni kakor racionalni element v enaki meri, ali pa eden prevladuje nad drugim. V politiki Poljske, kakor tudi drugih slovanskih držav, je odločilen edino racionalni moment. In če je poljska državna politika, v zadnjem času, v neki meri slovanofilska, ni za njo niti najmanj uplival sen-

Seiplov odstop

NEPRIČAKOVANI ODPSTOP VODJE AVSTRIJSKIH KRŠČANSKIH SOCIJALCEV. — POSVETITI SE NAMERAVA ČISTO HEIMWEHRU.

DUNAJ, 12. aprila. Bivši zvezni kancler, dr. Ignacij Seipel, je nepričakovano odložil mesto predsednika krščansko-socijalne stranke. Njegov korak je izzval v vseh političnih krogih pravcato senzacijo. Neglede na uradna pojasnila se naglašja v poučenih krogih, da se je dr. Seipel odločil za ta korak radi zrahljanega zdravja, kar mu ne dopušča, da bi se z vso vnemo posvetil strankinemu delovanju.

Krščansko-socijalna »Reichspost« ugotavlja, da Seiplov odstop politike stranke ne bo nič izpremenil. Nasprotno, njegov naslednik bo vodil stranko čisto v duhu ideologije starega zveznega kanclerja.

Popolnoma drugačna pa so mnenja ostalih političnih krogov. »Arbeiter Zeitung« odkrito izjavlja, da je dr. Seipel samo zato izstopil iz stranke, da se bo lahko nemoteno posvetil gibanju Heimwehra. Kot načelnik krščansko-socijalne stranke se je moral namreč le prepogosto ozirati na občutljivost meščanskih skupin v parlamentu. Sedaj pa se bo mogel popolnoma posvetiti Heimwehru, kot čegar duševnega vodjo so ga smatrali že od nekdaj. Zanimivo je dejstvo, da je bila Seiplova demisijska napovedana že 10. marca, a je bila iz oportunističnih razlogov objavljena šele sedaj.

Grof Betheln v Rimu

RIM, 12. aprila. Včeraj je prispel semkaj v spremstvu celega štaba višjih ministrskih uradnikov, madžarski ministrski predsednik grof Bethlen. Že včeraj je imel z Mussolinijem dveurno konferenco, tekom katere se mu je zahvalil za podporo Italije Madžarski na haaški konferenci. Pri tej priliki se je razpravljalo tudi o gospodarskih vprašanjih obeh držav. Madžarsko-italijansko prijateljstvo je bilo vnovič potrjeno in še podkrepljeno. Glede na to, da ima grof Bethlen s seboj več visokih uradnikov, govore ne kateri krogi, da se bodo vršili med obema državnikoma še novi razgovori.

Krvavi spopađi u Kalkuti

LONDON, 12. aprila. V Kalkuti je prišlo včeraj zopet do krvavih spopadov med policijo in dijaštvom, ki se ni oziralo na zborovalno prepoved. Pri spopadih je bilo 34 oseb težko ranjenih, vsi voditelji so bili aretirani. Tudi v drugih mestih je prišlo do pouličnih izgrediv. V Kutaku in Benaresu je bilo ranjenih 25 oseb. Včeraj aretirani tajnik vseindijskega narodnega kongresa je bil obsojen na 4, njegov pomočnik pa na 9 mesecev ječe.

timent, ampak je odločalo le jasno spoznanje skupnih interesov vsaj nekaterih slovanskih držav, med katerimi je tudi Poljska. Dr. F. C.

Odprava smrtnih kazni na Danskem

KODANJ, 12. aprila. Senat je odobril sklep poslanske zbornice, s katerim se na Danskem odpravlja smrtna kazen.

Cigarete „Soko“ za vsesokoljski zlet

BEOGRAD, 12. aprila. Monopolska uprava bo povodom vsesokolskega zleta v Beogradu dala v promet cigarete »Soko«, ki se bodo prodajale v posebnih škatlicah s sokolskim znakom. V promet bo prišlo 100 milijonov komadov.

Sovjeti odpravljajo latinščino iz medicine

MOSKVA, 12. aprila. »Večernaja Moskva« javlja, da je komisar za narodno zdravje izdelal zakonski načrt za odpravo latinščine v medicini. Po mnenju komisarja so to ostanki srednjega veka, ki jih sovjeti ne morejo trpeti, ker so reakcionaren pojav. Latinska terminologija bo nadomeščena z rusko, ker latinščina otežkoča študij ruskim delavskim dijakom.

150.000 delavcev u stavki

LONDON, 12. aprila. V angleški predilni industriji je nastopilo mezdno gibanje. Nad 1200 obratov počiva. Dosedaj je stopilo v stavko že 100.000 delavcev, nadaljnjih 50.000 pa jim bo še sledilo. Ker podjetniki odklanjajo skupne konferen-

ce z zastopniki delavstva, je zelo malo upanja, da bi prišlo kmalu do sporazuma. Včeraj je prišlo na več krajih med stavkujočimi delavci in policijo do spopadov, pri katerih je bilo izvršenih več aretacij.

Za milijon frankov draguljev pozabil u avtu

MARSEILLE, 12. aprila. Te dni je neki pariški draguljar prijavil na policijo, da je v nekem avtotaksiju pozabil ročno torbico z dragulji v vrednosti nad en milijon frankov. 12 ur pozneje je prišel na policijo šofer s torbico, ki je pa bila prazna. Gotovo je kak poznejši potnik torbico našel in jo med vožnjo izpraznil.

Čuvajmo naše morje!

Pod tem geslom se je vršil sinoči občni zbor mariborskega krajevnega odbora Jadranske Straže, ki pa je žal pokazal, da je med našim prebivalstvom še veliko premalo smisla za ogromni pomen morja zlasti v narodnogospodarskem pogledu. Izven vrlih »Jadranašev«, ki so prišli s svojim pevskim zborom in zapeli med zborovanjem in po njem lepe pesmi, je bila udeležba le prav mala. Občni zbor je vodil predsednik g. župan dr. Juvan. Poročilo o poslovanju podružnice v minulem letu je podal tajnik g. strok. učitelj Pirc. Podružnica je dejanski začela poslovati šele koncem marca minulega leta in ne more doslej pokazati bogve kakih uspehov. Omejila se je zaenkrat na idejno-propagandno stran, prirejala predavanja zlasti med mladino in vojaštvom, deloma s filmi in skioptičnimi slikami. Izvedla je tudi v Mariboru zbirko za šolski brod vojne mornarice in za ponesrečence »Dakso«. Blagajniško poročilo je podal g. Zorzut. Podružnica je imela lani 16.226 Din prometa. Na predlog ge. Ribaričeve imenom nadzorstva je bil odboru dan abso-lutorij. Pri volitvah odbora je bil izvoljen povečini stari odbor z županom g. dr. Juvanom na čelu. Sledilo je zanimivo predavanje g. dr. Rapotca o razvoju in stanju naše trgovske mornarice in našega trgovskega pomorskega prometa.

Za udeležence knjigovodskega tečaja

so dospel obiskovalna potrdila. Tisti udeleženci, ki so svoječasno plačali takso za potrdilo ali jo doprinesejo še naknadno, naj se javijo v pisarni tukajšnje sekcije za pospeševanje obrti pri srezkem načelniku za Maribor levi breg, I. nadstr. soba 26.

Mladinska igra »Desetnik in sirotica« v Studencih

se ponovi v torek, dne 15. tm. točno ob 19. (7.) uri v Sokolskem domu. Prva uprizoritev se je vršila preteklo soboto s popolnim uspehom. Vsebinska igra je posneta po narodni pesmi ter je polna šaljivih in resnih prizorov, ki gredo do srca ne samo mladini, ampak tudi odraslim. Ker se je od mnogih strani izrazil želja, da se igra ponovi, zato se uprizori še prihodnji torek.

»Ljudska knjižnica« v marcu

V mesecu marcu je obiskalo »Ljudska knjižnica« v Mariboru 741 članov, ki se prečitali 1790 knjig, med tem 624 slovenskih leposlovnih in znanstvenih, 45 slovenskih mladinskih, 109 srbohrvatskih, 34 čeških, 974 nemških in 4 francoske. Novih članov se je vpisalo 17. Knjižnica uraduje štirikrat na teden in je vsakomur pristopna.

HUMANIK

PLATNENI

78.-

NOVOSTI 1930

128.-

RAZNE BARVE

225.-

ZA DAME: moderne kombinacije

245.-

ZA GOSPODE: črne ali rjave

K lepi pomladanski obleki spadajo moderni »Humanik« čevlji

Naša meja in naša planinska izletišča na Kozjaku

POTEK DRŽAVNE MEJE. — OBMEJNI VRHOVI IN KRAJI. — SLOVENCİ NA AVSTRIJSKI STRANI.

Z ustanovitvijo kluba SPD »Meja« se je pričela prva slovenska organizirana akcija za posejanje tistega našega zelenega višavja severno od Drave, ki je po volji usode postalo meja med svobodno Slovenijo in republiko Avstrijo. S tem se nam odpira delo na področju, ki je naši javnosti najmanj znano, čeprav je že zaradi tega, ker razmejuje dve državi, vredno vseobčnega zanimanja, ne glede na to, da nudi tudi v planinskem oziru polno užitek in lepoto, čeprav po višini vrhov ne dosega Pohorja, še manj seveda drugih naših planin. To višavje je naš Kozjak s svojimi podaljški in odrastki na zapadu in vzhodu, severu in jugu. Na severu ga obmejuje Čakava in obe Pesnici, na jugu pa ga od pohorskega masiva ostro loči Drava, dasi je v geološkem oziru z njim istega porekla.

Državna meja prehaja na obronke Kozjaka na levem bregu naše Pesnice pri Sv. Juriju ob Pesnici ter se vije dalje proti jugozapadu nad občino Sv. Križ na naši strani in nad Zlemberskim dolom na avstrijski strani. Tu je prvi večji razgledni vrh mejna kota 795, najvišja vzpetina pa leži južno od meje. To je 924 m visoko Sleme ali Zaverjev vrh, ki nam odpira prvi pogled na avstrijsko stran proti severu in na Dravsko dolino ter Pohorje proti jugu. Najvažnejši obmejni kraj na naši strani je tu Sv. Križ nad Mariborom. Od tu dalje gre meja k Sv. Duhu na Ostrem vrhu, ki nudi z višino 907 m krasen razgled v dolino avstrijske Pesnice, v dolino Čakave in čez ves severo-zapadni del Slovenskih gor, ki dosegajo v najvišjem vrhu Križu nad Št. Janžem ob Čakavi 633 m. To je oni del Slovenskih gor, ki so bile po pretežnem delu že v prejšnjem stoletju ponemčene in so po mirovni pogodbi v Versaillesu pripadle Avstriji. S Sv. Duhom neha prvi odsek naše meje na Kozjaku.

Od Sv. Duha poteka meja vedno po razvodnici, t. j. po vrhovih 684, 758, 806 in 800 na Remšniku. Z vseh teh vrhov je prekrasen razgled na avstrijsko stran: v doline Pesnice (avstrijske), Čakave, Bele Solbe in Črne Solbe ter preko gričevja 300 do 500 m na Graško polje, Gradec in še dalje. Na zapadu se tu odpira pogled na masiv Golico, ki razmejuje Srednjo Štajersko in Koroško in dosega najvišjo višino v Golici ali Špiku, 214 m. Proti jugu zapira razgled Pohor-

je s svojimi zelenimi osrednjimi vrhovi. Najvažnejši kraj je tu na naši strani Gornja Kapla, na avstrijski se pa vrstijo Lučane, Mlačane, Arvež in Vogava. Od tu dalje proti zapadu se obmejni greben polagoma zopet dviguje ter doseže pri Sv. Pankracu zopet višino 900 m, na Radovini 993 m, na Kapunariju pa že 1049 m. To je od Pesnice do tu najvišji mejni vrh. Razgled se s teh točk odpre še bolj na široko, seveda v prvi vrsti na avstrijsko stran. Pred nami leži v nižini vse gričevje med mejo in Gradcem, Muro in Golico, ki po imenih krajev, vod in vrhov ne more in nikdar ne bo moglo utajiti, da je nekoč bilo domovina Slovencev. Od Kapunarija pada meja na prelaz med Marenbergom in Ivnikom, ki ima edino cesto čez to obmejno višavje. Prelaz Radel dosega 670 m.

S prelazom se zaključuje drugi odsek pogorja. Tu tudi neha odcepek Kozjaka in meja prehaja na južno-vzhodni odrastek Golice. Po njem se v severo-zapadni smeri vzpenja na Sv. Lenart na naši in Sv. Lovrenc na avstrijski strani (817 m). Najvišji vrh, Hadernik s 1183 m, je že na avstrijskem ozemlju severno-zapadno od meje. Meja se dalje obrne proti jugozapadu na Sv. Jerneja, ki s 1041 m nudi zadnji razgled na avstrijsko stran, preide reko Bistrico, se vzpne k Sv. Simonu (1060 m), na Kozji vrh (1367 m), k Sv. Urbanu (1380 m) in doseže na Košenjaku nad Dravogradom najvišjo točko 1522 m. Od tu je najlepši razgled na Mislinjsko, Mežiško, Dravsko in Labudsko dolino na Koroškem. S Košenjaka pade meja po obronkih do Drave med Rabštanjem in Dravogradom. To je tretji odsek meje, ki spada v območje nove planinske akcije. Na vsem tem mejnem odseku, ki meri krog 60 km, bo letos postavljena prva planinska koča SPD pri Sv. Pankraciju, ki bo prešla v upravo kluba »Meja«.

Važna pa je skrb za to mejo tudi zato, ker bivajo tudi na avstrijski strani še zadnji Slovenci in sicer v krajih Pesnica, Gradišče, Veliki Boč, Lučane, Mlačane, Arvež, Hardek, Lešna, Osek, Mali Radelj, Sv. Anton, Sv. Lovrenc, Gabrnik, Radvanje, Mlake itd. Zeleti bi le bilo, da bi se novemu planinskemu klubu posrečilo vzbuditi zares živahno zanimanje za ta lahko pristopni in lepi predel naše domovine.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sobota, 12. aprila ob 20. uri »Ansambelski plesni večer Erne Kovačeve«. Dramske cene.

Nedelja, 13. aprila ob 15. uri »Grob neznanega vojaka«. Prireditev ljubljanske »Svobode«. — Ob 20. uri »Herman Celjski«. Kuponi.

Ponedeljek, 14. aprila ob 20. uri »Francoski večer«.

Torek, 15. aprila ob 20. uri »Herman Celjski«, ab. A. Kuponi.

Drevi baletno-gimnastični večer Erne Kovačeve.

talentirane celjske plesalke. Sodeluje pet dam iz plesalkine šole. Na sporedu so solo- in ansambelske točke. Pri klavirju ga Marija Blažonova.

Francoski večer v Mariboru

Vsi sloji celokupnega našega naroda v vseh pokrajinah so bolešno občutili strahote zadnjih poplav v južni Franciji. Razdivjani vodni element je porušil 2693 hiš, opustošil 150.000 ha najlepše zemlje in 216 nedolžnih človeških žrtev je našlo smrt v valovih. Takoj so se pojavili na vseh straneh številni dokazi sočustvovanja našega naroda z zvestimi zavezniki iz težkih dni našega trpljenja v boju za svobodo in ujedinjenje. Po vsej naši državi se prirejajo zbirke za nesrečne francoske poplavljenke, ki imajo večmiliardno škodo. Zbrale so se že zelo lepe vsote, samo zbirka »Politi-

ke« v Beogradu je že prekoračila pol milijona dinarjev.

Tudi Slovenija ne sme zaostati. Tudi naš slovenski narod se mora izkazati hvaležnega plemenitemu francoskemu narodu, kajti strašne njegove žrtve v svetovni vojni so bile obenem tudi žrtve za našo svobodo.

V prid poplavljenem v južni Franciji se bo vršil v Mariboru v ponedeljek, 14. tm. v Narodnem gledališču francoski večer. Pričakujemo, da bo občinstvo popolnoma napolnilo gledališče, da se vsaj nekoliko oddolžimo našim zvestim zaveznikom.

Spored francoskega večera je sledeči:

1. Nagovor dr. Pavla Strmška.
2. Vojaška godba.
3. Nastop pevskega zbora Glasbene Matice.
4. Solo-točke (Ga Zamejičeva in g. Neralič ob spremljevanju prof. Mirka).
5. Recitacije (gdč. Kraljeva) in 2 francoski recitaciji (gdč. Starčeva in Novak).

KLOBUKI ZA DAME IN GOSPODE

Ivan in Helena Kvas. Aleksandrova c. 32

Ljudska univerza v Mariboru.

V ponedeljek, 14. aprila, ob 8. zvečer predavanje zagrebškega psihologa g. univ. prof. dr. Bujasa o aktualni in interesantni temi »Okultizem in znanost«. Gotovo bo zelo zanimalo stališče znanstvenika napram takozv. okultnim vedam, ki vznemirjajo mnoge moderne duhove. Skioptične slike. To je zadnja prireditev pred Veliko nočjo

Mariborski in dnevni drobiž

Anketa o uprašanju regulacije Glavnega trga

Davi se je v mestni posredovalnici na magistratu vršila javna anketa o vprašanju regulacije Glavnega trga, ki je postala z ozirom na zaproseno novo stavbna dovoljenja in na vedno bolj naglo se razvijajoči promet nujna in neodložljiva. Anketo je vodil g. podžupan dr. Lipold, udeležili pa so se je poleg zastopnika banovine g. arhitekta Šubica in g. konservatorja dr. Steleta tudi domači mestni in zasebni arhitekti, drugi interesi ter mnogi občinski svetniki.

Podlago za diskusijo je tvoril načrt mestnega gradbenega urada, odnosno g. nadsvetnika Černeta. Po tem načrtu bi stavbene linije Glavnega trga in okolice ostale vsaj zaenkrat nespremenjene, južna fronta novega dela od Osetove hiše do Državnega mostu bi se zazidala z visokimi stavbami, promet bi se pa docela na novo uredil. Nova ureditev predvideva smer prometa z mosta proti južnemu ustju Gosposke ulice čez sredino trga, kakor je sedaj, le da bi se vozna cesta že znatno razširila. Pred ustjem Gosposke ulice bi se pa prometna smer razdelila, ena linija bi vodila proti vzhodu po dosedanjih cesti do Vetrinjske in Tattenbachove ulice, druga, popolnoma nova, bi pa šla pred magistratom do Stolne ulice, kjer bi se v lahkem loku spojila s Koroško cesto. Sedanjí vozovni promet ob južni fronti hiš Glavnega trga bi se opustil in bi bil v bodoče določen samo za pešce. Temu primerno bi se seveda potisnile tudi stojnice izpred magistrata bolj proti sredini in južnemu delu trga.

O vsem tem se je razvila živahna debata, v kateri je bilo izraženo mnenje, da bi ne kazalo reševati ločeno problem zazidave južne fronte novega dela, problem prometa, problem nivelacije in problem tržišča. Vse to je kompleks, ki zahteva enotnega študija in enotne rešitve. V zvezi s tem je bil stavljen tudi predlog, naj občinski svet o teh vprašanjih še ne sklepa, ampak naj poprej razpiše natečaj za najboljši načrt, ki bi skupno rešil ves kompleks problemov. Vendar pa so bila mnenja posameznikov dokaj različna.

Po končani debati v mestni posredovalnici so se člani ankete podali na trg, kjer so si ogledali ves položaj na ozemlju in še bolj izoblikovali svoja mnenja. Definitivni sklepi niso bili storjeni, vendar pa je verjetno, da se načrt mestnega gradbenega urada ne bo še sprejel, ampak se bo poprej še razpisal natečaj za eventualne drugačne načrte. S tem se bo vsa zadeva seveda znatno zavlekla in se bo tudi gradnja novih hiš morala za nekaj tednov odložiti.

Slovesen parastos-sedmina

po pok. Nj. Svetosti patriarhu Dimitriju se bo vršil v nedeljo 13. tm. v pravoslavni kapeli ob 10.30 dop.

Darilo »Ljudski knjižnici«.

Iz sodne poravnave trgovca g. Š. iz Krčevine proti ge B. v Mariboru, je prejela »Ljudska knjižnica« po pisarni dr. Avg. Reismana znesek Din 200.

Nova trgovina.

V Gosposki ulici 20 je otvoril te dni naš rojak g. Z. Anderle novo, zelo okusno urejeno trgovino z živili in kolonijalnim blagom. Prepričani smo, da se bo nova trgovina glede solidnosti in kvalitete lahko mirno merila z ostalimi tovrstnimi mariborskimi trgovinami. Glej tudi inserat v današnji številki!

TOMBOLA za dečjo kolonijo na Pohorju

v nedeljo 13. t. m. ob 2. uri pop. na TRGU SVOBODE

Velikansko zanimanje

zbuja veleinteresantni roman »Tiger«, ki je začel izhajati v »Romanu«. Če še niste čitali, začnite takoj! Roman dobite v vseh boljših trafikah po Din 2. Prinaša dva tekoča romana v obilnih nadaljevanjih, povestice, dobre šale in druge zanimivosti. Ne odlašajte, dokler so številke še v zalogi! 1099

Neverjetno in vendar res!

Maribor postaja najcenejše mesto v Jugoslaviji. Kaj n. pr. dobite pri nas ob neverjetno nizki ceni 2.50 Din? Kompletne spalnice, krasno namizno garnituro, prvovrstno celotno turistovsko opremo, moško kolo, gramofon z 12 ploščami. In morebiti še kaj? Še marsikaj dragocenega! Le oglejte si razstavo trvdke Šošarič in si takoj kupite karto za tombolo. Ženini, neveste, Perunaši, športniki, ne zamudite prilike. Število dobitkov je izredno veliko. Tombola se bo vršila jutri, v nedeljo ob 2. pop. na Trgu svobode.

Pri francoskem večeru

bo sodeloval tudi celokupen zbor Glasbene Matice. Zapel bo štiri pesmi iz svojega zadnjega koncertnega programa in sicer »Ples kralja Matjaža«, »Bolest kovača«, »Zdravica« in Prelovčeva »Narodno«.

Zanimivo fotopredavanje.

Ponovno opozarjamo na velezanimivo poučno predavanje, ki je priredi v ponedeljek, 14. tm. Zimskosportni odsek SPD ob 20. uri v dvorani Zadržne gospodarske banke za fotoamaterje. Predavatelj nas bo na podlagi skioptičnih slik poučil o načinu, kako in kaj naj fotografiramo ter nas bo opozoril na pogreške, ki jih pri fotografiranju čisto zagrešimo. Istočasno nam bo dal tudi navodila za uporabo ortohromatskih plošč in filmov ter smernice, kako se jih naj razsvetljuje in razvija. Pri tej priliki bo predavatelj predvajal skioptične slike s krasnimi pokrajinskimi posnetki ter bo predavanje zanimalo tudi vse ostale planince. Vstop k predavanju prost brez vstopnice.

Študijska knjižnica

ostane zaprta od 16.—22. tm. — Zadnja izdaja knjig pred prazniki se bo vršila v torek, dne 15. tm. od 15.—18. ure.

Rdeči križ v Pobrežju.

Krajevni odbor Rdečega križa v Pobrežju prireja tačas z odobrenjem glavnega odbora v Beogradu samaritanski tečaj, ki se je začel 26. marca in bo trajal do 27. aprila. Predava trikrat v tednu zdravnik g. dr. Sekula iz Maribora. Snov za ta predavanja: ustroj človeškega telesa in njegovih delov, anatomija in fiziologija, prva pomoč, tuberkuloza, spolne bolezni, zastrupljenja itd. je razvidna v posebnem pravilniku za tak tečaj. Udeleženci, katerih se je prijavilo čez 50, z velikim zanimanjem sledijo ljudnim izvajanjem zdravnika in se vadijo tudi praktično. Ta hvalevredna humanitarna prireditev je velike vrednosti za vsakogar, posebno pa za ognje-gasce.

Nedeljski izlet na sv. Urbana

priredi jutri v slučaju ugodnega vremena Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije v Mariboru. Zbirališče pred društvenim lokalom na Slomškovem trgu. Odhod točno ob 13.30. Izleta se lahko udeležijo privatni nameščenci z družinami. Za godbo je preskrbljeno. Pridite vsi prijatelji narave!

Pri pokvarjenem želodcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustih, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski učinkuje že kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za želodec izpričujejo, da se izkaže uporaba »Franz Josefove« vode kot prava blagodat za po jedi in pijači preobložena prebavila. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specialnih trgovinah.

Oblastna Streljačka družina v Mariboru sporoča svojemu članstvu in prijateljem strelskega sporta, da otvori letošnje strelsko sezono v nedeljo, dne 13. aprila. Vsi strelci se vabijo, da se tega dne zberejo ob 8.30 na Trgu svobode, od koder je skupen odhod na garnizijsko strelišče. Pohod s spremstvom vojaške godbe in upravnim odborom na čelu. V slučaju dežja se otvoritev odgodi na nedoločen čas. — Odbor.

Prosim, oglejte si

bogato izložbo in zalogo specialne trgovine kravav v Vetrinjski ulici 24. Pečenko 1092

Primorske vesti

V Lokvi na Krasu so ustanovili fašij. Govoril je miličarski centurio Grazioli iz Sežane, ki je hvalil vladu, da ima za Kras čuteče srce in da je storila zanj že mnogo dobrega. Potem pa je rotal navzroč, da morajo sporočiti oblasti vse, kar koli bi izvedeli o zadnjih požigih. »Kdor ve in molči, je nevreden nove domovine in je kriv kakor materialni avtorji zločinov«. Službeno poročilo o ustanovitvi fašija v Lokvi pravi, da se zdravi del delovnega kraškega ljudstva vedno bolj oklepa fašizma. »Izdajalci bodo vedno bolj osamljeni in gotovo je, da jih kmalu »dari fašistična justica.«

Na dan proslave enajste obletnice ustanovitve fašijev je govoril v Sežani pred zastopniki oblasti in fašisti centurio Grazioli. Poveljeval je Italijo, da je že toliko storila za Kras, dočim ga je Avstrija prepuščala gospodarskemu propadanju. Nato se je zadržal na Jugoslavijo, da bi ona še manj skrbela za Kras kot Avstrija. Naslikal je Jugoslavijo kot mozaik najrazličnejših narodnosti, to je, po njegovem mnenju, država, ki mora propasti radi svojih vedno večjih vojnih priprav. Potem je zarohel na zločince in izdajalce, ki bodo zadeti, kakor Gortan. »Fašisti morajo vršiti povsod strogo nadzorovanje, paziti, da se ne ugnezdijo med ljudstvo reptilije, ki so v zvezi z zločinci, in naznaniti treba brezobzirno oblasti vse one, ki pod himbo rimskega pozdrava izdajajo domovino in fašizem. Vsi nasprotniki in dvojnoobrazniki bodo poskusili fašistično sekuro.«

V Trzinu je 700 delavcev. Fašistov je 550, od teh 250 delavcev. Pri proslavi enajste obletnice ustanovitve fašijev je med govorom političnega tajnika Mortarinija, zaklical neki fašist: »Dajte dela nezaposlenim fašistom! Mortarini je nato

naglašal, da se delodajalci opozarjajo na dolžnost, da morajo pri sprejemanju delavcev dajati prednost fašistom, sindikalnim organizirancem in bivšim bojevnikom, ugotovil pa je tudi, da se pri redukciji delavskega osebja prav nič ne ozirajo na fašiste, sindikalne organizirance in bojevnike.

V Razdrtem se ustanovili fašij. Zborovanje je vodil sežanski centurio Grazioli, ki je razlagal, da mora biti v obmejni coni vsak fašist cel mož na svojem mestu, na vse pripravljen podnevi in ponoči. Končno je zahteval, da naj »drugorodci«, ki bi čutili, da ne morejo skrajno vestno in lojalno vršiti fašistične naloge, takoj izstopijo iz fašističnih vrst. Iz raznih Graziolijevih izjav je razvidno, da ne goji posebnega zaupanja do kraškega ljudstva.

Pri Turku v Hrenovcih so plesali lani dne 28. julija. Navzoča sta bila tudi dva Italijana Antonutti in Nazzi. Slednji bi bil rad plesal z lepo mlado Turkovo sorodnico, ki pa ga je odklonila, češ, da se je že obljubila drugim za ples. Italijana sta pričela prepir, ki so ga pomirili orožniki. Antonutti je šel pozneje z Gorianom Figliem domov, še vedno srdit na dogodek v Turkovi gostilni. Doma je vzel cev, napolnjeno z eksplozivnimi snovmi in šel s Figliem do Turkove hiše, da se maščuje. Turkovi so že spali. S cevjo je v pijanosti ravnal tako nerodno, da mu je v rokah eksplodirala. Popokale so šipe v Turkovi hiši, Antonuttiju pa je eksplozija odtrgala desno roko. Antonutti in Figelj sta prišla radi tega pred tržaško poroto. Figelj je bil oproščen, Antonutti pa obsojen na 20 mesecev zapora. Eno leto mu je odpuščeno po amnestiji, ostane pa še predsedel.

S-O-S

Ne da se tajiti, da zimsko spanje ne toliko zabubi vsa fista telesa, ki si le ob najlepših solčnih dneh upajo na svetlo, kakaj bi torej isto ne veljalo za avtomobil, posebno za lepi dragoceni gospodski avtomobil. Pa se zaleti v zeleno pomlad, obnemore na cesti v veselje zavidnim pešcem min v sveto jezo finih dam in močnejših gospodov.

Tako se je zgodilo tudi nedavno koloni mariborskih avtomobilov, ko je zadirkala navzgor po Dravski dolini mimo Kamnice, skozi Selnico, naprej... Čudno lepo jih je bilo gledati, ko so se zbrali v svoji raznovrstnosti, saj je bil zraven reprezentativni Chrysler, magnatski Steyer, ljubki Fiat, pridružila sta se tem mogočnejšem še dva ponižna Opla, razdelila si vlogi tako, da sta bila prvi za prednjo, drugi pa za zadnjo stražo. Čudno lepo jih je bil ogledati, ko so zavozili tako simetrično razporejeni v zgodnjo pomlad...

In takrat se zahoče še staremu, a nekoliko umetniški navdahnjenemu Chevroletu na pot in tudi po beli cesti mimo Kamnice, skozi Selnico... In na beli cesti je stal nepremično zadnji Opel in klical obupno svoj SOS. Omagale so mu peroti kakor drobnemu ptiču, ki bi se hotel meriti z veličastnimi orli. Chevrolet je usmiljen in je v svoji dolgi dobi in 30.000 kilometrske poti videl še vse huje nepravilne, da bi ne pomagal, kjer je pomoč potrebna. Šlo je do prve restavracije in pri pogrnjeni mizi naj bi našla onemoglo poslednjo stražo kolona ob svojem povratku...

Pa tizabrni zopet najprej mali Opel, zabrni in izgine, saj je vesel, da je sam vzdržal in ni omagal. Veličastno in dostojanstveno se približuje rdeči Fiat, saj je še nov in takim se ne mudi; le, ko se je hotel postaviti preden stari Chevrolet, mu je zaplapolala kri, da ga je odrihtil in vozil pred njim. Pa mladi gospodje imajo tudi svoje muhe, posebno če so v bližini lepih dam in ko se prebujajo pomlad... Kaj bi novi Fiat ne vzplamtel res v živem ognju? Kaj zato, če je popadel najbližje smrten strah? Kaj zato, če je bil tudi odslej sam invalid?

»Noblesse oblige!« Tako si je mislil tudi dostojanstveni Chrysler, si privezal Fiata na vrvec ter ga previdno vlekel proti Mariboru. Vrvca je bila pa presla-

ba in Fiat je tiho zaostal, niti posloviti se ni utegnil od Chryslerja. Še le čez dolgo se je Chrysler zavedel, da ni rešitelja brez rešenca, zato se je ozrl, a ga ni zagledal ne hvalne, ne žalostne, ki se je posloval brez slovesa in zahvalil brez zahvale. Še enkrat mu je hotel nuditi svojo pomoč, okrenil se je, a za mogočne gospode je tudi široka cesta preozka. Praviijo, da mu je bilo treba pomagati, da niso izgubile noge popolnoma v jarek ob cesti... V jarku ob cesti pa je tarnal že Renault, saj mu je počilo srce, ko ni bil sprejet v kolono. Težko mu je bilo, res, pa kako mu pomagati. V svoji nesreči je bil vsaj sam, zavrt v zgodnji večerni mrak, medtem ko je druge ponesrečence obsevala presvetla luč zdravih žarometov....

»Vse bo dobro, vse bo dobro, ko zasije beli dan« tako si je mislil v svoji sivi modrosti stari Chevrolet ter hvalil Boga, da se vse to ni dogodilo ob paradni vožnji, ki je napovedana za Binkošti v Budapešči.

Pa tudi siva modrost ni zaščitena pred nevarnostmi tega življenja. Tudi stari Chevrolet je 14 dni pozneje v svojem pomladanskem vzhajenju prestavljal brzojavne drogeve ob Pesnici, pač zapeljan od ovinkov, ki jih imate toliko i umetnost i ljubezen. Ko je sledil tudi temu večeru beli dan, bil je tudi stari Chevrolet, junak med junaki, zopet na nogah in pripravljen tekmovati in pomagati brez ovinkov.

Resnična zgodba mariborskih avtomobilov, resnični SOS, je povzročil strahu in jeze, pa tudi šegave zabave mnogim, zlasti pa dobrim prijateljem.

Ameriški multimilijonar kot raziskovalec.

Večkratni ameriški milijonar Vincenc Astor je sklenil, da odpotuje še ta mesec na Galapagos otoke, ki so postali zadnji čas slavni radi modernih Robinsonov dr. Ritterja in njegove žene, ki živita na teh otokih. Astor se bavi že delj časa s proučevanjem pomorske flore in favne. Galapagos-otoke namerava napraviti za bazo svojih raziskovanj. Stopil je v to svrhu v zvezo s člani ameriške zoološke družbe in prirodoslovnega muzeja. V luki Miami stoji že pripravljena velika jahta, opremljena z vsem potrebnim za ekspedicijo

kadar se zdravo dete sladko smehlja na čisti in ko sneg beli blazini Vsaka mati pa ne ve, da je zdravje male dece v veliki meri odvisno tudi od tega, da-li so perilo in plenice dovolj desinficirane t.j. brez bacilov. Dečje perilo, oprano z Albus-Zvono milom ne samo da je čisto in belo ko sneg temveč je tudi desinficirano.

Zdravje svojih otrok varujete, ako uporabljate za pranje perila

Litteraria

Novi prevodi Ivana Cankarja v italijanščini. Profesor na realki v Mantovi, dr. Bartolomeo Calvi, ki je prevel in lanskoto leto v Turinu izdal Cankarjevo dramo »Kralj na Betajnovi« (Il re di Betanovia), je nedavno dovršil še dva prevoda Cankarjevih del, in sicer njegovo »Moje življenje« (La mia vita) in »Podobe iz sanj«. Oba prevoda bosta izšla še letos, in sicer najbrž v isti založbi kakor je izšel »Kralj na Betajnovi«, v Società Editrice Internazionale v Turinu. Obema deloma je prof. dr. Calvi napisal obširna uvoda in razlago, s čimer je veliko pripomogel, da bosta tudi med Italijani dosegli tisto razumevanje, ki ju zaslužita. To bo že četrta in peti večji prevod Cankarjevih del v italijanščini.

Prva drama mariborskega pisatelja na našem odru. Kakor smo v naši rubriki svoječasno že poročali, je dr. Makso Snuderl napisal dramo »Pravljica o rajski ptici«. Delo je nedavno izročil upravi našega Narodnega gledališča, ki ga je sprejela in bo krstna predstava še v letošnjem gledališkem letu. Konflikt drame, ki je v glavnem psihološkega značaja, tvori nenadejana vrnitev vojnega ujetnika iz Rusije. Ujetnik, ki je v tujini in odrezan od doma sanjal, o svoji ženi, jo najde poročeno z drugim in »petje rajske ptice« se razgubi, realnost ubije sen in drama se konča v tragediji. Delo bo režiral g. Vladimir Skrbinek, igrali pa bodo gđc. Kraljeva, gđc. Starčeva, gosp. Skrbinek in g. Daneš. To bo prva drama mariborskega pisatelja v našem mariborskem gledališču. Premijera bo koncem aprila ali v začetku maja.

»Samorodnost«. Nedavno je izšla v Ljubljani prva številka nove kulturno-literarne revije, katero je pričel izdajati g. Ivo Sever, znan po svoji studiji o Otonu Župančiču in »Delih novoborcev«. Njeni prispevki so večinoma iz peresa izdajatelja samega, sodelujejo pa še Oton Berkopec, Ivan Mrak itd. Razen tega je objavila prva številka tudi začetek spominov Riharda Jakopiča, kar je dalo povod za mnoge polemike in literarno-kulturne spore. Revija je v našem slovstvu in publicistiki pravi unikum.

Nova redna knjiga »Modre ptice«. Nova književna družba »Modra ptica« bo izdala za Veliko noč svojo tretjo knjigo prevodov iz svetovnega slovstva, in sicer Johna Galsworthyja »Temni cvet« v prevodu Otona Župančiča.

Iz družinskih in mladinskih mesečnikov. V tretji letošnji številki »Ženskega sveta« piše dr. V. Burian o Emi Destinovi, Avgust Pirjevec objavlja Stritarjeva

pisma Lujizi Pesjakovi, Pavla Lovšeto-va poroča o »Domovini v tujini«, Angela Vodetova o »Privatnih nameščenkah« drugod in pri nas, Ivanka Cizljeva o higijeni stanovanja, Mara T. B. o Dunaju, mestu otrok in Angela Vodetova o raznih ženskih uprašanjih. Anka Nikoličeva nadaljuje svojo povest »Gospa Marina, pesmi pa objavljajo Kristina, Tea B. Abb. in Radivoj Rehar. — Aprilska številka »Domačega Prijatelja« objavlja, poleg številnih slik, Františka Langerja noveleto »Slepici«, G. Vyskočilovo »Velikonočno povest«, Iva Peruzzia sestavka o Zorku Prelovcu in dr. Ivanu Karlinu, F. D. sestavka o Slavku Ostercu in Matiji Bravničarju in nadaljuje Fréderica Mausensa roman »Živa blagajna«. Med drobnim tiskom prinaša referat Mirana Jarca o Kreftovem romanu »Človek mrtvaških lobanj«, »Pogovor o novih knjigah« itd. — Mladinska revija »Naš obzorje« ima na uvodnem mestu dr. Ivana Laha »Odhod«, odlomek iz njegove »Knjige spominov« (Fronta). Poleg tega pa nadaljuje Jacka Londona povest »Na snežni gazi« in objavlja celo vrsto poljudno znanstvenih sestavkov iz tehnike, polarnih ekspedicij, sporta itd. Opremljena je z lepimi slikami naših planin in mnogimi ilustracijami. — Četrta številka novega »Našega roda« vsebuje: »Vl. Korolenka (prev. I. Vouk)« »V grobnici«, Karla Široka »Pustni terek«, Fr. Milčinskega humoresko »O Poldrugem Martinu« ter več za deco namenjenih lažjih sestavkov iz raznih področij znanstva. — V osmi številki »Vrtca« objavljajo pesmi: Ksaver Meško, Gustav Strniša, Danilo Gorinšek, Silvin Sardenko, Svjetoslav in Griša. Sprozo so zastopali: Lea Faturjeva, Erna Češnik in Leopold Podlogar.

Nove brošure. Izšle so sledeče nove brošure Tiskovne zadruge v Ljubljani: Zbirka zakonov (35. snopič): Zakon o organizaciji finančne uprave; 36. snopič: Zakon o učiteljskih, zakon o narodnih šolah, zakon o učnih knjigah za narodne in meščanske šole, učiteljska in srednje šole; 37. snopič: Zakon o nazi-vu in razdelitvi kraljevine na upravna območja, zakon o banski upravi, zakon o praznikih; 38. snopič: Zakoni, tihoči se poljedelskih panog; 39. snopič: Zakon o zaščiti avtorske pravice in zakon o državnem sodišču za zaščito države.

Naša zona v Solunu

je minolo leto glasom novih statističnih podatkov funkcionirala i v pogledu tranzita i v pogledu izvoza v Grčijo za 25% boljše nego v l. 1928. Grške carinske oblasti so šle našim trgovcem in izvoznikom zelo na roko

Ljudje, ki se nikdar ne umivajo

ALTAJCI NAJBOLJ UMAZANI NAROD SVETA. — NJIHOVE ŠEGE, ŽENITEV IN SMRT.

Globoko v srednjem Altaju (gorovje na meji zapadne Sibirije in Mongolije) žive čudni ljudje v priprostih kočah. V koči pred ognjem, ki ne sme nikdar ugasniti, sedi žena z otrokom na rokah. Ne giblje se, strmi v praznino, kakor da je iz kamna. Dim od ognja uhaja zgoraj skozi odprtino, ki nadomešča dimnik. Žena z otrokom je zavita v dim. Njen mongolski obraz zrcali pokorščino in ravnodušnost, celo nekaj globoke modrosti. Koča ima obliko sladkornega klobuka in ima devet lesenih stebrov, kakor Veliki Altaj vrhov. Vrednost kože znaša 15 rubljev. Stene so iz kože, na njih vise vreče z živili in orodjem. Po številu vreč se sodi bogastvo lastnika kože. Tudi visi po stenah polno trakov: svetlih, ki privlačijo dobre duhove, temnih, ki preganjajo hude duhove.

Gorje mu, komur v koči ugasne svetilni ogenj, strašna nesreča bo prišla nadenj. Nad ognjem visi velika rešetka, v kateri se suši sir iz kozjega mleka. Nesnaga v koči je nepopisna. Altajci so lahko ponosni na to, da jih računamo za najbolj umazani narod sveta. Mila ne poznajo, dasi jim ga ponujajo potujoči trgovci iz Rusije. Je že mnogo, če si Altajec obraz samo z vodo poškopri. Če to sploh stori, potem kvečemu enkrat v mesecu. — Umivati posodo je za Altajca smrtni greh. Sreča zapusti kočo, kjer se umije samo en lonec. Lahko si mislimo, koliko nesnage se nabere tekom desetletij. Naravno, da divjajo med Altajci vsled tega neprestano strašne epidemije. Trahom in sifilida pokončujejata narod. Sovjetska vlada poskuša narod poučevati, dozda brez vidnih uspehov.

Altajec nosi obleko in perilo, dokler na njem ne segnijo. Kožuh obleče, ko se prične zima, in ga ne odloži skozi celo zimo. Ko pride spomlad, odreže najprej samo en rokav, nato drugega, in šele junija odvrže celi kožuh.

Življenje žene je pri tem narodu strašno: žena ni človek, ampak samo predmet, ki je v hiši neobhodno potreben. Mož, len in brezskrben, zvali vse delo na ženo. Žena mora čuvati večni ogenj, mora molziti, kuhati čaj, kuhati vodo, šivati obleke, sekati drva, sedlati konje. Če dobi otroka, jo najprej namažejo s konjsko mastjo, menda edino higiensko dejanje Altajca. Otrok »krstijo« tako, da ga položi v vročo mesno juho, ki jo potem zavžijejo. Tudi pozneje včas »čistijo« otroka na ta način, da ga polijejo s čajem, ki ga potem spijejo. Včas vržejo otroka v ogenj, da zgori, kar ni nič nenavadnega. Če pa je otrok to prestal, je s tremi leti že tako močan, da z lasom lovi teleta. V starosti 6 let je altajski deček že oborožen s pušico in lokom in hodi na lov. Z desetim letom je altajski deček drzen jahač, s 16. letom pa je njegova »izobrazba« končana in popolna.

Altajci so gostoljubni, dobrodušni, molčeči in potrpežljivi. Vkljub nehigijskim prilikam mnogi doživijo visoko starost. Smrad pa, ki uhaja od njih, je tako strašen, da Evropejcu postane slabo.

Altajci ne poznajo sladkorja, ne sočivja. Jedo meso brez soli, pijejo čaj, ki ima bolj okus po sredstvu za bljuvanje, pijejo pa tudi vodo svoje posebne produkcije. Vodka popijejo silne množine, potem pa postanejo zgovorni, bahavi in vsiljivi.

Altajec smatra življenje za igraro. Nevesto mora ženin ugrabiti, kar vse skupaj je dolga procedura. Sorodnik ženina ima težavno nalogo, da obvesti o tem očeta neveste. V to svrhu obleče dva kožuha — to spada tam k bontonu! — in gre k koči nevestinega očeta. Vse se na prag in čaka cel dan. Najstrašnejše psovke lete iz kože na njegovo glavo, tudi ga pretepajo — on mirno poslušaj in trpi — saj dva kožuha sta mu dovoljna zaščita. Šele proti večeru sme zapustiti prag in se vrniti domu. Drugi dan pride že več zastopnikov ženina, ki prinesejo seboj zadostno množino vodke. Oče neveste se baha in laže, kolikor more. Pripoveduje o svojih velikanskih čredah živine in o svojem prastarem pokolenju. Ko po dolgih pregovarjanjih končno pije vodo, sklenejo mir. Potem govore o doti in odkupni svoti. Doto prinesejo — in prične se zadnje dejanje: poročna slavnost.

V vasi ženina se zbera pozvani gostje. Vsak gost mora prinesiti vodo seboj. Samo starši neveste ne smejo priti zraven. Hitro zgrade novo kočo (jurto) in starešina iz rodu ženinovega zažge v njej novi večni ogenj. Pripeljejo nevesto. Prvič v življenju jo počesejo, razna golazen kar frči krog njene glave. Lase ji spletejo v dve kiti. V tem je vsa ceremonija. Da bi nevesto malo umili, nato ne misli nihče. Pride zabava: ples, petje, rokoborbe, pripovedke. Povabljen je tudi šaljivec, ki mora skrbeti za zabavo in kraval. Vodka se pije v ogromnih količinah. Drugo jutro delata novoporočenca oficijelne obiske.

Zanimivo je — in marsikomu se bo zdelo neverjetno, pa je vendar res! — da se zgode slučaj, ko je stara nevesta 17 do 18 let, ženin pa komaj 8 do 9 let. Ako postane žena že v prvem letu zakona mati, pravijo, da je poskrbel za to dobri duh Ligen. Altajska morala tudi dovoljuje ženi oficijelnega »hišnega prijatelja«, dokler je njen mož še otrok. Ko je pa mož stopil v moško dobo, si lahko vzame še eno ženo. Tako se razvija med Altajci poligamija.

Zanimivo je, da umrlega Altajca pokopljejo — na drevesu. »Oni svet« si predstavljajo ti primitivni ljudje kot kopoljo svoje dežele, samo da je tam večno poletje s krasnimi travniki, mnogo živine, vedno dovolj vodke in večni mir.

Kako živi moderna turška žena?

BORBA ZA ENAKOPRAVNOST. — UDEJSTVOVANJE V VSEM JAVNEM ŽIVLJENJU.

Turške žene so bile še do nedavna žrtev okamenelosti tradicije, niso imele nikakih pravic ne v javnem in ne v zasebnem življenju. V vsem so se morale pokoravati svojim možem, oblačiti se po najstrožjih starih predpisih, z moškimi sploh niso prihajale v stik razen z onimi, ki so jim bili določeni kot možje. Zaprite so bile v haremih, pa tudi duševno so bile takorekoč v ječi, ni bilo preskrbljeno niti za najpriprostejšo njihovo izobrazbo. Zato se tudi niso za nič zanimale, živele so v popolni duševni monotoni. Turška žena je pač bila gospodinja, toda v bogatih hišah niti tega posla ni vršila, ker so ga vršile druge osebe, v siromašnih hišah pa je bilo gospodinjstvo tako primitivno urejeno, da ni zahtevalo mnogo časa, povrh je pa tudi del teh skrbi — zlasti nakupovanje na trgu in drugo — odpadlo na moža.

Tudi mladoturški pokret ni spremenil življenja žene. Moški so dobili popolne politične pravice, žene pa so ostale še naprej brezpravne. Večja sprememba v njihovem življenju je nastala po vojni. Med vojno, ko so moški bili na bojiščih, so imele žene neke gospodinjstvo več posla, ampak so morale prijeti za delo tudi izven hiše, da so kaj prigrisodale. Potreba jih je gnala v razne urade, v trgovino, za katero so pokazale veliko sposobnosti. Končno je prišlo do velikega preokreta. Padla je koprena z njihovih lic, žene so bile vpeljene v javno življenje, ne še sicer kot enakopravne z moškimi, ker še nimajo glasovalne pravice pri volitvah v narodno skupščino, pri občinskih volitvah pa jo že imajo. Pripuščene so tudi k izobrazbi, da, celo prisiljene so, da si pridobije vsaj najprimitivnejše znanje.

Vse te reforme so povzročile v kratkem času velike spremembe v življenju turških žen. V njih se je pojavljala vedno večja želja po znanju, v velikih množinah pohajajo v srednje šole in na univerze, ne samo zato, da lažje zaslužijo, ampak iz interesa in želje po izobrazbi. V Carigradu je danes že 6 žen odvetnic, zelo mnogo zdravnic, zlasti pa veliko žen, ki so študirale sociologijo. Največ je učiteljic. Najdemo jih tudi že v vseh uradih in poklih: prodajalke, stenotipistke, knjigovodkinje, korespondentke itd. V upravi tobačnega monopola je krog 500 žen in deklet, v tobačnih tvornicah krog 10.000. Plače imajo nekoliko manjše nego moški, s čemur pa niso zadovoljne in ustanavljajo svoja ženska društva, ki za enako delo zahtevajo enake plače. Tudi se uvaja polagoma zaščita žen-delavk, zlasti delavk-mater. »Liga turških žen« se bori za popolno ravnopravnost žen v dolžnostih in pravicah. Zadnji čas se dela tudi na tem, da se uvedejo žene v varnostno službo in je v to svrhu bila pozvana v Carigrad poljevnica ženske policije v Londonu Mary S. Allan. Liga tudi dela na tem, da za-

ščiti mlada neizkušena dekleta in da onemogoči trgovino z belim blagom. Posebno skrb pa posveča vdovam in onim ženam, ki sta jih siromašnost in neznanje pritirala v največjo bedo. »Liga turških žen« se ne bori samo za ženske pravice in za materialno osiguranje žensk, ampak ženske tudi priganja k izobraževanju v vsakem slučaju, ne samo za slučaj potrebe, da se prehranijo. Skrbi za to, da tudi odrasle žene nadomestijo v izobrazbi, kar so v mladosti zanemarile — bodisi po lastni krivdi ali brez nje.

V zadnjem času je število ženskih organizacij v Turčiji silno naraslo. Poleg društva učiteljic je še več drugih društev, ki skupno delajo zlasti tudi na propagandi štednje in pa na tem, da vsi državljani krijejo svoje potrebe z blagom, ki je doma izdelano, ne pa z dragim inozemskim blagom. Zlasti vodijo propagando proti uvažanju luksuznih predmetov.

To je vsekakor dokaz, da je moderna turška žena odločno stopila v javno življenje in s tem v novo dobo svojega razvoja.

Iz časov pokore

Postni spomini.

Proti veliki noči vse hiti staro in mlado, ter se zateka k odvezujočim spovednicam, da odloži grešno breme, ako ga ima na rami. Duhovniki opominjajo vljudo, ostro, da brez spovedi ni odveze grehov in večnega zveličanja. Na deželi imamo tudi spovedne listke, po katere mora priti verni kristjan v župnišče. Beli so in pri spovedi se zamenjajo za rdeče, ki se potem vrnejo kot potrdilo o opravljeni velikonočni verski dolžnosti. Kdor ne pride po listek, je zaznamovan. Pa jih je mnogo, ki že imajo v imeniku vrsto belih lis. Ti se izgovarjajo, češ: »Kaj mi je treba še pobotnice za s pokoro odslužene grehe, zakaj pa v mestu tega ni. Kdor občuti potrebo, olajšati si vest s spovedjo, pa gre k franciskanom ali kapucinom, pa ga nikdo ne vpraša po listku.« Tako sem slišal že večkrat tarnati možake na kmetih. Ali imajo prav ali ne, to je njihova stvar.

— No, pa skoro sem pozabil, kaj sem hotel povedati:

Bilo je ob postnem času, v dneh pokore, ko vsak verni rimski kristjan rad ali nerad ponese svoj ob zapeljivem pustu nabrani košek grešnih drobtin k sočutnemu spovedniku. Grešniki poznajo usmiljene spovednike kakor berač darežljive gospodinje. Pa je bilo, da je prišel nepoboljšljiv uzmovič k takemu staremu strpnemu gospodu k spovedi. Bilo je ob misijonskem času, ko se je treba poslužiti radi številnih spovednikov tudi odprtih nezamreženih spovednic. Uzmovič je že poznal starega spovednika, upokojenega duhovnika iz sosedne župnije, da rad vmes ponoslja, se briše, uro pa da položi na deščico ob strani in večkrat kazalec z očmi pobrske. Pa začne ta. Tatinski grešnik našteva smradne bombe iz svoje temne dušne globine, duhovnik potrpežljivo poslušaj na uho. — Mali odmor, ponoslja, pogleda na uro in se snaži z robcem, da si skoro oči zakrije. Uzmovič spretno porabi priliko, sune uro z deščice in jo smukne v žep. Spovednik zopet nastavi uho in navihane razvija naprej svojo grešno procesijo. Pa pove med drugim, da je nekomu uro ukradel. »Pa jo daj nazaj!« — »Nate jo!« — ponuja nepridiprav uro spovedni-

ku, moleč mu jo pod nos v zaprti pesti. »Kaj jo meni ponujaš, onemu jo daj, kateremu si jo ukradel!« — Malopridnež urno vtakne uro nazaj v žep, pa zmagonosno pridene: »Saj sem mu jo ponujal, pa je noče vzeti nazaj.« — »Če jo noče vzeti, pa jo obdrži!«

Le še par grešnih orehov, poduk duhovnika, križ, odveza — Amen in navidezno skesani sunkar se pripravlja k mizi Gospodovi. A neki manjši grešnik je opazil žongliranje z uro ter opozoril takoj cerkovnika, ki je nato povabil grešnika na postno konferenco v sakristijo. Vedno glasnejša razprava, kmalu pride tudi spovednik. — »Ti zgubljeni človek, kaj si storil!« — Zvitorepec se zagovarja: »Saj sem vam ponujal uro, pa je niste hoteli vzeti in dali ste mi odvezo!« — »Kar sem dal in kar sem odvezal, sem odvezal. Pa ure ti nisem dal, to je bila pomota. Pojdi in ne greši več!« — jo končal duhovnik.

Ali je bil uzmovič tisto jutro »špižan«, pa ne vem. Postni popotnik.

Novo izkopine v Herkulanu

Na veliki četrtek bodo slovesno odkrili znameniti vhod k izkopinam v mrtvaško mesto Herkulanu. Gotova je tudi že dovozna cesta in okrašena z lepim drevoredom. Med tem pa še vedno marljivo nadaljujejo z izkopavanjem tega starodavnega mesta, katero je l. 79 pred Kristovim rojstvom zasula lava vulkana Vezuva. Viden je že skoro ves del mesta, ki leži ob morju. Sedaj skušajo odkopati mestno kanalizacijo, ki je še v zelo dobrem stanju. Tudi poprava neke veličastne starodavne hiše je že izvršena. Palača je bila gotovo last kakega bogatega trgovca, ki je preživel tu polne mesece. Stene so vse obložene s krasnimi freskami, tla so iz samega mozaika. Na vrtu hiše so odkrili celo še dobro ohranjen vodnjak.

Huda toča

je padala pretekli teden nad Subotico in okolico ter napravila velika opustošenja na posevkih in po vinogradih. Toča je padala celih 15 minut in so bila zrna debela kot lešniki. Polja so bila na debelo pokrita s točo. Skoro 75% sadnih dreves je bilo uničenih.

Sport

ISSK Maribor:SK Celje.

Jutri ob 14.30 nastopita v Ljudskem vrtu v semiifinalni tekmi prvaka Celja in Maribora, SK Celje in ISSK Maribor. Tekma se bo vršila ob vsakem vremenu in bo sodil g. dr. Planinšek.

ISSK Maribor, nogometni odsek.

Postava moštva je razvidna na oglasni deski v garderobi. Načelnik.

SK Železničar, nogometni odsek.

Postava I. moštva, ki igra proti SK Olimp, Celje: Mahainc, Konrad, Wagner, Ronjak, Frangeš, Bauer, Pišoi, Konrad, Heller, Bačnik, Antoličič in Pezdicek II. Vsi navedeni morajo biti točno ob 13. uri na glavnem kolodvoru. Razerva igra ob 13.15 proti ISSK Mariboru. Mladina po tekmi SK Celje:ISSK Maribor. Za postavbo imata skrbeti kapetana Jančič in Seničar. Načelnik.

Graški rokometišči v Mariboru.

Znani Grazer Sportklub odigra jutri ob 14.30 na igrišču SK Železničarja prijateljsko tekmo z SK Železničarjem. Sodil bo g. inž. Koudelka.

Nacionalni lahkootletski miting priredi ISSK Maribor dne 29. maja.

Zbor nogometnih sodnikov razpuščen. Jug. nogometni savez je ZNS razpuštil ter sklical izreden občni zbor za 13. aprila v Beogradu.

Kosti Jana Žižke

Iz Prage se poroča: L. 1910 so pri preurejanju stolne cerkve v Časlavi na Češkem našli kosti, o katerih so po nekem kasneje za falzifikat spoznanem latinskem napisu domnevali, da so to kosti slavnega huzitskega vojskovođe Jana Žižke. Čeprav so bile okoliščine, pod katerimi je bilo okostje najdeno, zelo sumljive, pa je tedaj profesor češke univerze Matiegka, vprašan za strokovno mnenje, ugotovil, da so to dejanski ostanki okostja Jana Žižke. Toda razni češki zgodovinarji so bili že tedaj silno skeptični. Sedaj, torej čez 20 let, pa je objavil ravnatelj češkega narodnega gledališča, dr. Guth, študijo, v katerem označuje tedanjo najdbo kot brez vrednosti. Vse govori proti temu, da bi šlo za okostje Žižke. Vsa najdba ni nič drugega kakor sleparija, na katero se je fal-

zifikator dobro pripravil. Guthova studija je izzvala seveda takoj po objavi živahen odmev po časopisju. Prof. Matiegka izjavlja sedaj v »Večeru«, da je še sedaj prepričan o tem, da je šlo pri najdbi dejanski za okostje vojskovođe Žižke. Lobanja ima namreč na levi očesni votlini znake, ki popolnoma soglašajo s tem, da je bil Žižka na levem očesu slep. Kakor znano, je izgubil Žižka levo oko že v mladih letih in je bila zato leva očesna votlina manjša. Desno oko je izgubil šele v starosti, tako da je ostala desna očesna votlina normalna.

50-letnica prve polarne ekspedicije z ladjo

Dne 24. tm. bodo po celi Švedski proslavljali petdesetletnico povratka švedskega parnika »Vega« v Stockholm izza potovanja ob severni obali Evrope in Azije. V ekspedicije so sodelovali štirje švedski učenjaki in več tujcev. Vodila sta jo švedski raziskovalec Nordenskjöld in mornariški častnik Polander. Stroške ekspedicije so krili švedski kralj Oskar II., švedski trgovec Vikson in ruski raziskovalec Sibirjakov. Jadrnica je krenila na pot 22. jun. 1878 iz pomorske baze v Karlskroni na južnem Švedskem in je 17. julija plula mimo Trösöea na Norveškem. Mimo rta Čeljuskin je plula 19. avg., koncem avgusta je bila med rtom Dečnjava in Behringovo ožino. Ekspedicija je morala ostati čez zimo v Koljušinovem zalivu do meseca julija 1879. V Jokohamo je prispela 1. sept.

Tako je ladja »Vega« prvič v zgodovini izvršila polarno potovanje in obkrožila evropski in azijski kontinent na severni strani. Tekom potovanja ni noben član ekspedicije niti umrl niti obolet in ladja ni imela nobene havarije. Dne 24. jul. 1880 se je ladja vrnila v Stockholm. Švedi bodo proslavili to pot »okoli sveta« letos kot eden najvažnejših dogodkov v zgodovini švedskih raziskovalnih ekspedicij. — Prestolonaslednik Gustav Adolf bo ob tej priliki odkril spomenik, ki bo postavljen v spomin na slavno švedsko ladjo »Vega«.

Dve usmrтитvi v Angliji

V kaznilnici Malestone so obesili te dni Harry Foxa, ki je zadel svojo mater, nato pa zažgal sobo, v kateri je ležala. Ta strašni zločin zverinskega sina je bil pred meseci predmet obširnega razpravljanja v časopisju in javnosti. Med razpravo na sodišču je bilo ugotovljeno, da je Fox samo zato zadavil svojo mater, da bi se polastil zavarovalnine v znesku 3.000 funtov šterlingov, za katero je bila mati zavarovana. — Istega dne so v Belfortu obesili nekega Suhmana, ki je bil radi zavratnega umora nekega pismonoše obsojen na smrt.

Če se žena izdaja za mlajšo...

Neki Nemec iz rajha je v Carigradu poročil bogato Turkinjo. Kasneje pa je doznal, da je žena pri generalnem konzulatu, pred katerim je bil zakon skle-

njen, pokazala potvorjen rojstni list, v katerem je za tri leta mlajša. Mož je pri sodišču v Nemčiji vložil tožbo proti veljavnosti zakona, češ da je ne bi poročil, če bi bil vedel, koliko je v resnici stara. Žena pa je v odgovoru na tožbo navajala, da si je napačni rojstni list dala napraviti že davno poprej, ko se je nameravala poročiti z nekim mladim možem, kateremu je šlo bolj za njeno mladost nego za njeno doto. Njenemu možu pa je šlo za njeno premoženje, ker je celo njeno doto zapravil v enem letu. Sodišče se je znašlo pred težko nalogo. Razsodilo pa je, da je z ozirom na okolnosti moža res šlo predvsem za njeno bogastvo, zakaj tudi pri navedbi prave starosti bi še vedno bila za 2 leti starejša od njega. Zato je tožbo moža zavrnilo. Bogataška torej sme bodočega moža varati glede svojih let.

Izpopolnitev železniških zvez v Južni Srbiji.

Za progo Bitolj - Prilep, ki bo izročena prometu 1. maja, so bili te dni dobavljeni tovorni vozovi preko Soluna. Minister za promet je odredil nadaljevanje trasiranja proge Prilep-Veles, ki bo dolga 200 km in bo izgrajena v treh letih.

Dobri izgledi.

»Profesor je izjavil moji ženi, da se bo odrekel vsakemu honorarju, ako bi jaz umrl za operacijo.«

»Potem si pač lahko vesel, kajti zaštonj ta skopuh ne napravi nič.«

Potice.

Šartlje in velikonočno pecivo dobite v parni pekarni Čebokli, Maribor, Glavni trg 9. 1090

Opremljeno sobo

takoj oddam solidnemu gospodu. Can-karjeva ulica 8, Maribor. 1098

Bizeljčana

(Sromlje) od dr. Klemenčiča toči Mariborski dvor (Oset). Došel je tudi Jeruzalemčan. 1058

Entlanje.

popravila svilenih nogavic po najnižjih cenah prevzame iz prijaznosti trgovina klobukov, Hobacher, Aleksandrova cesta 11. 1049

Za izdelovanje plaščev,

kostumov in vsakovrstnih oblek po najnižji ceni se cenjenim damam priporoča modni salon Trg Svobode 1.

Din 190

Karo

Din 220

Koroška

Din 290

19

Moderne pol-čevlje

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

70

Vsi so se spogledali, presenečeni in negotovi. »Gospodje,« je nato nadaljeval Giovanni Malatesta, »prav kakor knez Manfredi, prav kakor vi vsi, tako sem tudi jaz ganjen nad položajem mlade grofice... In dodati moram, da je moj prejšnji predlog v tesni zvezi z drugim predlogom, ki ga hočem staviti... Govorim vam odkrito, kaor svojim bratom... Ničesar vam nočem prikrivati.«

Te besede je govoril Giovanni Malatesta še z večjim čuvstvom. Več mlajših mož, ki so bili v zborovanju, ga je merilo z iskrenimi očmi, kakor da so že uganili njegovo misel. Kar se tiče Primavere, je bil njen nemir tako očividni, da je stopil knez Manfredi v njeno bližino, kakor da bi jo hotel pomiriti. Toda Giovanni Malatesta se je bil obrnil k njej:

»Draga Beatrice,« je dejal razburjeno, »draga in ljubljena grofica, vi ste v resnici naša poveljnica, vi ste duša vseh naših duš. Vaša mladostna hrabrost nam je dajala ognja, vaše besede so pa budile nado... In psi naj požro moj jezik, če sem govoril ali če govorim besede, ki vas žalijo.«

»Ne žalite me, Giovanni Malatesta!«

»Torej!« je dejal mladi mož z večjo močjo. »Kar nas je tukaj, smo pripravljeni umreti za vas, ako bo treba... Menim, da je to beseda, ki najprimerneje izraža vdanost vseh teh gospodov in moji!... Grof Alma nas je zapustil... Toda zapustil je tudi vas, Beatrice... Ko sem predlagal, da ga izobčimo od vseh časti, sem vstel med nje najlepšo... čast očeta!... Soglašam s tem, da se ta odlok preloži... Toda treba je, da ima naše podjetje poveljnika... moža, ki more iti v boj... Grof Alma mora dobiti svojega namestnika... Gospodje, in vi, Beatrice, poslušajte moj predlog.«

Za trenotek je mladi mož premolknil. Morda ga je premagala razburjenost. Nato je med slovesnim molkom izpregovoril:

»Predlagam, da čakamo tri dni. Ako se čez tri dni točno do te ure grof Alma ne vrne, bo izobčen... Ah sprejemate?«

»Sprejemam!« je dejal knez Manfredi.

»Sprejemamo!« so ponovili zbrani poveljniki.

Primavera je povescila glavo kakor v znamenje,

da se vda v to rešitev.

»V tem slučaju pa,« je povzel Giovanni Malatesta, »smo čez tri dni brez poveljnika. In grofica Beatrice bo sama... čisto sama... v mestu, ki mu vsak hip preti oblega... Naše podjetje mora imeti poglavarja... Beatrice mora imeti zaščitnika...«

Primavera je prebledela še bolj.

»Tega poglavarja, tega zaščitnika naj določi Beatrice še danes... Čez tri dni točno ob tej uri, ako se grof Alma dotle ne vrne v našo sredo, postane tisti mož, izbran izmed tolikih slavnih poveljnikov, vrhovni načelnik našega podjetja in soprog grofice Beatrice... Povedal sem.«

Znedenno mrmranje je vstalo od vseh strani. Mnogi izmed teh veljakov so na skrivnem ljubili mlado grofico; marsikatera roka je nervozno poigravala s paradnim bodalom, ki se je opirala nanj. In mnogo plahih, mnogo temnih pogledov se je obračalo na Malatesta, ki se je zdel že naprej določen, da postane skupni vrhovni poveljnik in soprog Primavere...

V tisočeri burji čuvstev se je deklica z izgubljenim pogledom ozirala po zborovalcih. Vstala je in dejala s slabotnim glasom:

»Dragi gospodje, predlog Giovannija Malatesta me je prestrašil in iznenadil.«

»A vendar je ta predlog pameten!« je reklo več glasov.

Primavera je spoznala, da če se ne vdá, je izgubljen namen, ki se mu je posvetila... Solza je za trepetala na njenih trepalnicah... Nagla slika ji je šinila mimo oči... Zagledala se je v dišečem olikovem gaju, poleg potočka, ki ga je preskočil mlad vitez, da ji poljubi roko...

Toda naenkrat se je pomirila... V njen pogled se je vrnil tisti nepopisni izraz smelosti, spojene z milobo, ki jo je delal tako mikavno.

»Dobro,« je dejala, »sprejemam!«

»Dragi gospodje in prijatelji, tisti, ki ga izbiram — ker ste mi naložili čast te izbire — za poveljnika nas vseh in za svojega soproga, je on, ki navdaja vas vse z zaupanjem, spoštovanjem in ljubeznijo, on, ki je zares sposoben združiti mnenja tolikih tako odličnih mož... Knez Manfredi...«

Gromovit vivat je sprejel te besede. Enoglasnost navzočih je spoznavala v knezu Manfrediju poglavarja, vrednega pokorščine tako v posvetovanju kakor na bojišču.

Samo dvoje ali troje jih je prebledelo od nevo-lje, dasi niso ugovarjali. Med njimi je bil Giovanni Malatesta.

Knez Manfredi že v prvem trenutku svojega presenečenja ni mogel prikriti veselja, ki mu ga je povzročala izbira Primavere. Stopil je proti grofici Beatrice, sklonil svoj visoki, za težke oklepe raščeni stas, prijel za roke tisto, ki jo je mogel smatrati za svojo zaročnico, in jo poljubil. Primavera je vzdrltela od tega poljuba... Megla je zbežala preko njenega krasnega čela... Česa je deklica upala? In zakaj se je sključeni stavec zammiral:

»Bodite blagoslovljeni, draga Beatrice, da ste prihranili za moja stara leta toliko veselje... Gledal sem vas za svojo hčer... vi pa hočete, da sem vaš soprog... To je zame velika slava, in dasi imam bele lase, vendar vam prisegam, da jih nihče ne bo zapazil odslej, ko ste jih vi ovenčali z ljubeznijo!...«

Starec se je vzravnal. Obrnjen k zborovanju, oči v plamenih, široke rame dvignjene in prsi izbočene — tako se je zazdel ves poln moči, ko je vzkliknil:

»Sprejemam dvojno čast, ki se mi izkazuje. Gospodje, zdaj imenujem Valentina Ricardo za poveljnika naše konjenice in Triulzija de Piombino za poveljnika naše pehote. Rodrigo d' Imoia, Giovannija Malatesto in Giulija d' Orsini pa imenujem v vojni svet...«

Množica poveljnikov je vstala ter odobrila ta imenovanja in pozdravila Primavero z grmečimi vivat-klici.

Trije dnevi so minili. Knez Manfredi je bil razposlal jezdece na vse strani, da so preiskali montefortske okolice v okrožju večih milj; toda vse iskanje je bilo zaman. Izdajstvo grofa Alma je bilo torej očitno.

Četrty dan so zapeli zvonovi na ves glas, fanfare so zazvenele na trgu pred palačo; mnogoglava, hrumeča, vesela množica se je gnetla po trgu in po sosednjih ulicah.

Opoldne se je prikazala na vrhu monumentalnih stopnic grofica Beatrice d' Alma, obdana od svojih dvorjanic, in za njo vsi gospodje iz grofovske palače. Knez Manfredi ji je podal roko. Neizmerno klik pozdrava jih je sprejel. Knez in Beatrice sta polagoma stopala po stopnicah, pogrnenih z bogato preprogo, on ves sijoč od radosti, ona vsa blede v svoji dragoceni obleki iz belega brokata, zlati venec na bogatih plavih laseh, podobna vladarici, ki poide odvarjat sijajno ljudsko slavnost... In ta ljudska slavnost je bila njena poroka.

(Nadaljevanje sledi.)

Najstarejši zavod za črkošlikarstvo

na steklo, les, pločevino in zidovje. Specijalist za svetlobno reklamo na steklo. Ustanovljen 1. 1902. Odlikovan 1. 1922 z zlato medaljo. Gustav Philipp, Maribor, Vetrinjska ulica 11. Načrti in proračune na zahtevo. 411

Stole vpletam

s prvovrstno trstiko in sprejemam v popravilo vsakovrstne košare in sita. Josip Antloga, košarski in sitarski mojster, samo Trg svobode, zraven mestne tehnične. 529

Gramofone

popravlja najboljše in najceneje mehanična delavnica Justin Gustinčič, Tatlenbachova ulica. 14. 602

Popravila damskih klobukov, hitro, okusno in ceneno od Din 25.— naprej pri Ana Hobacher, Maribor, Aleksandrova cesta 11. 725

Pralnica in čistilnica, Koroška c. 17.

prevzame v likanje vsakovrstno novo in staro perilo, srajce, ovratnike in zavese. Cene nizke, delo prvovrstno. Priporoča se Josipina Osim. 793

Salatne sadike

kraljica majnika, braziljanke itd. dobite v vrtnariji Jemec, Prešernova ulica. 1084

Najboljši trajni kodri

in najnovejšo postopanje pri barvanju las, s katerim je omogočeno tudi trajno kodranje, samo v salonu »Dobaj«, Gosposka ulica 38. 1016

Fapetnik Anton Arzenšek,

Maribor, Grajska ulica 2, izdeluje in predeluje madrace, gre tudi s strojem na dom. 1084

Velikonočne šunke!

Svojim cenjenim odjemalcem, kakor tudi drugemu kupujočemu občinstvu naznanjam, da je prva pošiljka prvovrstnih šunk došla. Drugo, večjo pošiljko dobim jutri. Teža šunk od 2 do 8 kg. Obenem priporočam vsakovrstne sire, salame itd. Josip Šinigoj, trgovina z delikatesami, Maribor, Aleksandrova cesta 18. 1051

Opremljeno sobo

oddam. Aleksandrova cesta 48. 1073

Trgovski inventar,

zelo dobro ohranjen, poceni prodam. Vpraša in ogleda se v trgovini z barvami g. Kalouda, Aleksandrova cesta št. 28. 1070

Nemščino

poučujem uspešno in poceni. Kovač, Maribor, Krekova ul. 6. 1044

Malo posestvo,

zidana hiša, lep sadonosnik, brajda in njiva, vse v dobrem stanju, tik glavne ceste Ruše, Bezena 31, radi selitve takoj prodam. 1083

Prodajam spalnico

in dobro moško kolo. 1085

Prazno sobo s štedilnikom

iščem za takoj. Naslov v upravi lista. 1086

Dobro ohranjen glasovir

svetovne znamke, ceneno prodam. Slovenska ulica 12/I., A. P. 1064

Radi predelave

gospodarskih poslopij takoj ceneno prodam novo veliko stiskalnico za sadje in grozdje, vso iz hrastovega lesa. Ogleda se: Pekerski mlin in žaga pri Limbušu, Maribor. 1063

Motorno kolo

350 cm³ znamke Sarolea proda za 6500 Din Motoklinika, Maribor, Taborška ul. 8. 1066

Močnega vrvarskega vajenca

sprejme proti plačilu takoj K. Baumkircher, vrvarna, Maribor, Aleksandrova cesta 83. 1069

Vse vrvarske izdelke,

kakor vrvi za perilo, štrange, gurte, vsakovrstne mreže, motvoz in vrvi vseh dimenzij in dolžin prodaja po najnižji ceni K. Baumkircher, vrvarna, Kopališka ulica 2. (Scherbaumov paviljon.) 1068

Singer šivalni stroj

poceni prodam. Studenci, Kralja Petra cesta 78. 1071

Slovenska pletarna

pletenege pohištva, košar, cvetličnih stojal in poletnih garnitur za dom in javne lokale, se priporoča kot edino slovensko podjetje te stroke. Cene zmerne. Postrežba solidna. Karl Prah, pletarski mojster, Betnavska ulica 76. 1088

Za Velikonočne praznike

priporočam fini velikonočni kruh, medene in orehove potice, šartlje itd. Cene zmerne. Parna pekarna Čebokli, Maribor, Glavni trg 9. 1090

5sobno

solnčno komfortno stanovanje oddam takoj. Ponudbe pod »22« na upravo lista. 1087

Najvišje cene

plača za staro zlato, srebro in novce kakor tudi za zobovje M. Uger-ja sin, Maribor, Gosposka ulica 15. 1543

Prodajam izredno poceni:

jedilnico, postelje, vložke, omare, umivalnike, ogledalo, lepe moške in ženske obleke, čevlje, otroške plaščke. Starinarna Peteln, Orožnova ulica 1, poleg glavne pošte. 1089

Sobo in črkošlikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Zakonski par brez otrok

išče za Dalmacijo boljše dekle. Znati mora vsa hišna dela. One, ki govore razen hrvatskega jezika tudi nemški jezik, imajo prednost. Dekleta ne čez 25 let stara, ki si žele priti v dobro hišo, naj pošljejo svoje ponudbe z zahtevo plače in s sliko do 20. aprila na naslov E. G. Split, Matija Gubca 44, pritličje, levo. V ponudbi naj navedejo tudi, kjer so zadnja leta službovale. 1095

Lepo meblvano sobo

s separiranim vhodom oddam. Razgled na park. Naslov v upravi lista. 1097

Park kavarna!

V nedeljo koncert od 10. do 12. in od 16. do 23. ure. 1072

Lepo solnčno sobo

z uporabo kopalnice v centru oddam gospodični. Naslov v upravi lista. 1096

Čedno meblvano sobo

s separiranim vhodom takoj oddam. Aleksandrova c. 11/III. 1050

Strojepisna soba H. Kovač,

Maribor, Krekova ulica 6. Strojepisje, razmnoževanje, prestave. Pouk za posameznike v trgovskih predmetih. 1043

V tovarniški zalogi perila boste pri izbiri 3000 srajc gotovo našli kaj po Vašem okusu
in to po izredno nizkih cenah. — Samoveznice v največji izbiri. 1091

Jos. Karničnik -- Maribor -- Glavni trg 11

MODERNE NOGAVICE

v novih pomladanskih barvah
blber, baker, dago

TWEED-NOGAVICE

Gospodinske nogavice
12.- 10.- 8.-

Flor
45.- 35.- 24.- 17.- 50

Pralna svila
75.- 45.- 28.- 22.-

samo pristne in preizkušene kvalitete!

ROKAVICE Z OVRATNIKOM

C. BUDEFELDT, MARIBOR

Kožuho vino zimske obleke in preproge

sprejema v **šrambo** čez poletje z garancijo

K. GRÄNITZ
KRZMAR 920
Maribor, Gosposka 7

MOTVOZ
(špaga) 706

vrvi za perilo
vrvi za žlvinu
štrange
oprti (gurte)
slamnjake
nudi najugodnejše

DRAGO ROSINA
Maribor
Vetrinjska 26

Inserirajte
v
„Večerniku“

Spominjajte se CMD!

Dobro 938
in
poceni

kupite nogavice, otroške čevlje, perilo, drobnarije, papir i. t. d. le pri

L. REICH
(Vlahovičeva hiša)
MARIBOR
Aleksandrova c. 40

TRIUMPH
MARIBOR
TELEFON 280

PARNA BARVARNA IN KEMICNA CISTILNICA

PAVEL NEDOG
Gosposka ul. 33, telefon 2127
Razlagova ul. 22, telefon 2280

Sedlarsko in torbarsko delavnico

sem preselil iz Slomškovega trga št. 6
na Aleksandrovo cesto 16

Zahvaljujem se za do sedaj izkazano naklonjenost in priporočam se za v bodoče, posebno za izdelavo raznih kovčkov za automobile, potnike, vzorčne kolekcije i. t. d. Sprejema se tudi vsa v to stroko spadajoča popravila. 1102

IVAN KRAVOS

Oglejte si

POMLADANSKE NOVOSTI

Volneno blago:

Tweed in tweed compose
Angl. Doubl in sportno blago
Covercoats in waterprof
Volneni georgetti in krepela

Svile:

Svileni tweed
Crepe de chine imprime
Crep mongol
Foulard svila imprime
Svila za plašče
Georgette svila

DOLČEK MARINI
MARIBOR, GOSPOSKA UL. 27

Vabilo
na

IX. redni občni zbor
Jugoslovanske hranilnice in posojilnice r. z. z o. z.
v Mariboru, Frankopanova ulica 2,

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 27. aprila 1930 ob 9. uri v gost. „Vollgruber“, Frankopanova 17.

DNEVNI RED: 1074

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Sklepanje o računskem zaključku za leto 1929.
4. Slučajnosti.

V slučaju, da občni zbor ob napovedani uri radi pičle udeležbe ne bi bil sklepčen, se bo vršil v smislu člena § 35 združenih pravil eno uro pozneje drugi občni zbor na istem mestu in z istim dnevnim redom, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih združnikov.

EKSPORTNA HISA „LUNA“

LASTNIK:
A. PRISTERNIK

Maribor, Aleksandrova cesta šte. 19

Za bližajočo se pomladansko sezijo in velikonočne praznike nudim bogato zalogo in sicer:
Otroške nogavice, par od Din 5- naprej, črne, drap, sive, rjave in bele. moške nogavice od Din 5- naprej, damske nogavice od Din 7- naprej, flor nogavice od Din 12- naprej. Za kakovost prevzamem polno garancijo! Nadalje nudim vezanine pro m od Din 75 naprej, čipke m od Din 1- naprej. Razni sukanec, prejico za vezanje, šivanke, gumbi in druge potrebščine za krojače in šivilje po brezkonkurenčnih cenah. Lastna pletilnica in predtiskarija! Srajce, spodnje hlače, kravate, palice, dežnike v bogati izbiri po znižanih cenah. Otroške usnjene čevljičke in sandale ročno delo od Din 24- naprej. Svilene trake od Din 1- naprej. 765

Vaša skrb,

kaj naj oblečete, je nepotrebna!

Obleke za gospode dobite že po
Din 290-., 350-., 390-., 450- lrd.

Otroške obleke za 7-10 letne po
Din 130-., 150-., 170-., 225- lrd.

Klobuke moderne po
Din 65-., 75-., 85-., 98- lrd.

Velika izbira perila, kravat, nogavic, čevljev
l. t. d. po skrajno nizkih cenah pri trvdki

JAKOB LAH, MARIBOR
samo GLAVNI TRG 2

1017

Opozorite tudi Vaše znance

da jih hočem popolnoma zastoj in za vedno osvoboditi ne-
ugodnega potenja nog, tudi če se to znojenje pojavi v zelo
vročih poletnih dneh. To ni nikakšno zdravilo, nego popol-
noma enostavni naravni postopek. Prosim znamko za od-
govor. — J. LUSTIG, OSIJEK, Krežmina ulica. 965

TWEED

za damske plašče in kostume

Franjo Majer, Maribor,

Glavni trg 9

1065

Za Veliko noč ugodni nakup nogavic

flor in svilene po znano nizkih cenah.

Zaloga moškega perila

po tovarniških cenah. Samovez-
nice, naramnice, pasi, žepne rute,
dežniki etc. Ročna dela in pred-
tiskarija D. M. C. prejica, svila,
volna. — Potrebščine za šivilje
in krojače. 1100

Jos. Šerec - Maribor - Aleksandrova c. 23

Vinotoč v Peklu

priporoča za

Velikonočne praznike

svojo prvovrstno vino. Staro po 10-
do 12-., novo po Din 12- do 15-.

Zahtevajte povsod „Večernik!“

1075

Rum - Konjak - Likier

Na debelo.

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, Gosposka ulica 9

Na drobno.

Kolesarji! Pozor!

Peugeot

1072

kolesa so v kvaliteti
nedosegliiva

Vprašajte posestnike PEUGEOT KOLES kdaj in kolikokrat
so imeli svoja kolesa v popravilu?

PEUGEOT KOLO
je siguran prijatelj, kateri Vas nikdar ne prevari, zato
kupujte pridno le „Peugeot kolesa“

Glavna zaloga:

JUGU d. z o. z.

pri

JUSTINU GUSTINČIČU

Maribor, Tattenbachova ulica 14

Najlepšo konfekcijo

za gospode in dame

dobite

v največji trgovini

TRGOVSKI DOM

1101 **MARIBOR**

V dobi padanja cen otvarjam v Mariboru

GOSPOSKA ULICA 20

**SPECIJALNO TRGOVINO Z ŽI-
VILI IN KOLONIJAL. BLAGOM**

Bogata zaloga svežega blaga iz
najboljših virov
Hitra in pozorna postrežba
Najskrbnejša čistost in higijena
Zmerne cene

Moje znanje v pričujoči trgovski stroki v zvezi z
osebnim prizadevanjem se more smatrati kot jamstvo
za zadovoljivo postrežbo kupujočega občinstva

Z. ANDERLE

Za Velikonočne praznike priporočamo naše izborne
velikonočne pince. Dnevno sveži šarkelj, potice in mlečni kruh

PEKARNA SCHMID, Maribor, Jurčičeva ul. 6

VIII

TOVARNA GLASBIL IN GRAMOFONOV

Gramofoni	od Din 298— dalje
Mandoline	136—
Violine	95—
Gitare	207—
Trombe	505—
Ročne harmonike	85—

3361
PRODAJALNA: TRG SVOBODE
 Nova Scherbaumova zgradba

Generalno
zastopstvo
 svetovnih znamk
N.S.U.-Wanderer

in
ROYAL ENFIELD motociklov model 1930
 pri največji obratni sigurnosti in trpežnosti.

Mehanična delavnica in avtogaraža
DIRNBACHER IVAN, ZAGREB
 Gunduličeva 21

Velika
IZBIRA

modnega in
 sportnega blaga
 pomladanskih
 plaščev
 Trench-coat-ov
oblek od
Din 290—
 naprej

985
 Krasni
 otroški kostumi
 kasha-hlače
 Knickebocker
 modne hlače
 v največji izbiri

in po najnižjih cenah dobite v oblačilnici
FRANC CVERLIN
 MARIBOR — GOSPOSKA 32

Antiseptično prepariran

disinficira fino, svilnato nežno, dokazano posebno higijensko in
 zanesljivo. Zahtevajte ga izrecno. 910

Modni salon za dame in gospode 1094
J. Folger, Koroška c. 19
 se priporoča za hitro, dobro in ceneno
 izdelavo kostumov, oblek, plaščev
 in vseh v to stroko spadajočih del.

Takoj **nal javilo**

svoje točne naslove one osebe, katere bi se hotele od nas
 naučiti lepo, čisto in lahko hišno delo, da si na ta način
 pridobe stalno in posebno donosno hišno delo ali postranski
 zaslužek. Javijo naj se samo oni, ki razpolagajo z zneskom
 najmanj Din 3650.—, da si morejo na ta način nabaviti za
 to delo potreben stroj. Pouk je brezplačen. Zaslužek 10 do
 12 Din na uro. Material za delo dajemo mi. Poleg privat-
 nih naročil lahko vsak stalno dela tudi za našo tvrdko,
 ker mi v vsakem času proti gotovini prevzamemo vsako
 količino izvršene robe, kar tudi pisмено jamčimo. Za odgo-
 vor priložite znamko. 966

GRAUERT, tvornica strojeva d. d., generalno zastopstvo in
 skladišče, OSIJEK I. Krežmina ulica 13.

Sofra
kartoteka

izdelana po najmodernejših in najpraktič-
 nejših principih, nudi vsakovrstnemu pod-
 jetju od malega trgovca do najboljše obratov
 in administracijah nepresegljive
 prednosti pri knjigovodstvu. Zahtevajte
 brezplačna pojasnila. 1055

Sofra - Maribor

Seriozni zastopniki se sprejmejo.

Za Veliko noč

nove zavese
 okrasijo Vaš dom!

Moderni vzorci
 dekoracij iz bombaževine
 in umetne svile

WEKA
 MARIBOR

Prvovrstna šivilia

za moško in žensko perilo, dobro izurjena, z
 daljšo prakso, se sprejme v izdelovalnici pe-
 rila. Ponudbe pod »Perilo« na upravo »Ve-
 černika«. 1060

»JDEAL«
 MARIBOR

Parna pralnica in
kem. čistilnica

Centrala: Frankopanova 9
 Podružnica: Vetrinjska 7
 Pride in dostavi se na dom

Velika inventurna prodaja

Vsled inventure in izdatnega znižanja zaloge, prodajam od danes
 naprej na drobno kakor na veliko raznovrstno izloženo blago, kakor: sli-
 ke, knjige, muzikalije, razglednice, albume, notese, mape, pisemski papir in
 razne druge pisarniške potrebščine, po zelo znižani cen. Oglejte si iz-
 ložbe in cene!

Veletrgovina VILKO WEIXL

VELETRGOVINA H. J. TURAD

MARIBOR, ALEK/ANDROVA CESTA 7

Prodajalna jugoslovanskih tovarn za obleke

prinaša sledeče velikonočne znamenitosti:

Obleke za gospode Din 290—, 350—, 390—, 490—, 690—

Modne hlače Din 89—, 140—, 150—, 180—

Ranglane za gospode Din 600—

Obleke za otroke od 3—10 let:

Din 115—, 130—, 135—, 150—, 170—

Mornarske obleke od 3—10 let:

Din 130—, 150—

VELETRGOVINA H. J. TURAD

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 7 1058

Za Velikonočne praznike

dospela velika pošiljka vsakovrstnega
 perila, ovratnikov, nogavic, naramnic,
 kravat iz najboljših in svetovno-znanih
 tovarn po brezkonkurenčnih cenah.

Vse moške modne potrebščine dobite po
 najnižjih cenah le v specialni trgovini

I. BABIČ, MARIBOR, Gosposka ulica 24.